

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Eğitimi Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Problems Encountered by Turkish Teachers in Writing Education Practices and Solution Suggestions

Erkan AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı erkanaydin02@gmail.com
Orcid ID: 0000-0002-6452-6058

Öz: Bu araştırmanın temel amacı Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitimi uygulamalarında karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan 23 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunu belirlemede amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilirlik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri iki açık uçlu sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Bu bağlamda, veriler yüz yüze görüşmeler ve Google Forms üzerinden toplanmıştır. Araştırmadan toplanan nitel veriler, içerik analizi yoluyla Nvivo 12 programı kullanılarak yapılmıştır. Türkçe öğretmenleriyle görüşmelerden elde edilen veriler, Word ortamına aktarılmış, daha sonra Nvivo 12 programına yüklenerek kodlayıcılar tarafından kodlamalar yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin kendilerini ifade etme, yazım ve noktalama, plan ve işleyiş, dil ve anlatım hataları gibi yazma süreçleriyle ilgili zorluk yaşadıkları ve bu doğrultuda öğrencilerde yazma isteksizliğinin oluştuğu ve öğrencilerin yazma motivasyonlarının düşük, yazma kaygılarının da yüksek olduğuna ilişkin çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler; öğrencilerin okuma alışkanlığı edindirilmesi, yazma becerisinin bağımsız ders olması, kaynak kitap desteğinin ve ebeveyn bilincinin artırılması, yönlendirme çalışmalarının veya grup çalışmalarının yapılması, öğretmen ve öğrenci yeterliliklerinin artırılması, okul olanaklarının iyileştirilmesi, yazma etkinlik sayısının artırılması, değerlendirme çalışmalarının ve farklı türde metin çalışmalarının yapılması gibi bir dizi çözüm önerisi sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretmenleri, yazma eğitimi, sorun, çözüm.

Abstract: The main purpose of this research is to determine the problems that Turkish teachers encounter in writing education practices and to determine their suggestions for the solution of these problems. Case study, one of the qualitative research designs, was used in the research. The study group of the research consists of 23 Turkish teachers working under the Ministry of National Education. Easy accessibility sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used to determine the study group. The data of the research were collected through a structured interview form consisting of two open-ended questions. In this context, data were collected through face-to-face interviews and Google Forms. Qualitative data collected from the research were made using the Nvivo 12 program through content analysis. The data obtained from the interviews with Turkish teachers were transferred to the Word environment, then uploaded to the Nvivo 12 program and coded by the coders. In line with the findings, it was concluded that the students had difficulties with writing processes

Received:03.06.2021

Accepted:29.04.2022

Published:30.04.2022

Atıf: Aydın, E. (2022). Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Eğitimi Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 12-26. Doi: 10.33437/ksusbd.947657

---

such as expressing themselves, spelling and punctuation, planning and functioning, language and expression errors, and in this direction, students were unwilling to write, their writing motivation was low and their writing anxiety was high. In this direction, teachers; such as making students acquire reading habits, making writing skills an independent course, increasing resource book support and parent awareness, conducting orientation studies or group studies, increasing teacher and student competencies, improving school opportunities, increasing the number of writing activities, evaluation studies and different types of text studies. offered a number of solutions.

Keywords: Turkish teachers, writing education, problem, solution.

GİRİŞ

Yazma becerisi, yapısı itibari ile bilişsel birçok işlemi gerektirmektedir. Yazma becerisini Erdoğan ve Yangın (2014) plan yapabilme, düzenleme, birleştirme ve gözden geçirme gibi birçok zihinsel eylemi işlevsel kılan ve geri dönütlerle üst bilişsel becerileri aktifleştiren bir süreç olarak tanımlamaktadır. Sanders Reio (2010) ise yazmayı bireyin iletişim kurabilme, kendini ifade etme, bilgiye ulaşma, çevreyi algılama ve tüm bunlara ilişkin bir farkındalık kazandıran bir eylem ya da süreç olarak ifade etmektedir. En genel ifadeyle yazma, bilişsel süreçleri etkin kılan birçok üst düzey düşünme becerisini harekete geçiren bir faaliyettir. Bu süreçler üç aşamadan oluşmaktadır: Birincisi bireyin önceki bilgileri ve yaşantısına dayalı olan fikir oluşturma aşaması; ikincisi bu fikirlerin kâğıda aktarılma süreci; üçüncüsü ise tüm bu süreçleri kontrol etme ve izleme süreçlerinden oluşmaktadır. Diğer bir ifadeyle bireyin yaşantısındaki tüm zihinsel deneyimler yazma sürecini doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir (Müldür, 2017).

Birey yazılanları kâğıda aktarmadan önce zihinsel süreçlerini kullanmaktadır. Temel dil becerilerinden biri olan yazma becerisinin genel olarak mekanik bir süreçten oluşan yapısına vurgu yapılsa da yazma becerisi birçok zihinsel işlemi içeren bir öğrenme alanıdır. Bu süreçler yazmanın en önemli boyutlarını oluşturmaktadır (Güneş, 2007).

Bireyin duygu ve düşüncelerini planlı bir şekilde yazıya aktarılması olarak tanımlanan yazma eylemi; dinleme, konuşma, okuma becerilerinden sonra öğrenilen ve planlı bir süreç sonunda meydana gelen bir beceridir (Aydın, Kaya, 2021: 183). Bu sebeple yazma becerisinin hedef, amaç ve kazanımlara göre istenildiği gibi kazandırılması ve öğrencilerin bu beceriyi etkili olarak günlük yaşamda kullanabilmeleri daha zor olmaktadır (Göçer, 2016). Yazmanın bu zorlu ve süreç gerektiren yapısına karşın Türkçe Öğretim Programında (2019) öğrencilerin “okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması” genel amacıyla yazmaya karşı sevgisinin artırılması hedeflenmiştir (MEB, 2019). Bu ifade ile öğretmenlerin okuma ve yazma sürecinde öğrencilerin olumsuz herhangi bir tutum, algı ve davranış geliştirmemeleri gerektiği ifade edilmektedir. Ayrıca ana dilde iletişim ifadesiyle öğrencilerin hem sözlü hem de yazılı dili etkin olarak kullanmalarının önemine dikkat çekilmiştir.

Öğrencinin çevresi, kalıtsal özellikler, ailenin kültür seviyesi, sosyal ve ekonomik durumu, zekâ, yetenek ve okuma geçmişi gibi birçok faktör yazma becerisinin gelişiminde etkili olmaktadır (Yıldız vd. 2010). Öğrenci, öğretmen ve öğretim programı da yazma becerisini ve gelişimini doğrudan etkileyen diğer faktörler arasında sayılabilir. Bu faktörler yazma eğitiminde istenilen hedef ve amaca ulaşmada öğrencilerin yazma becerilerini doğrudan etkilemektedir. Ayrıca yazma sürecindeki yanlış uygulama ve tutumlar beceriyle birlikte başarıyı da etkileyen diğer faktörlerdendir. Bu faktörlerin etkisinin elimine edilmesinde birtakım ölçütler bulunmaktadır. Öğrencilerin iyi bir okur ve dinleyici olmaları, gözlem yapmaları, bilgi birikimi ve araştırmacı olmaları bu ölçütlerden birkaçıdır (Arıcı & Urgan, 2013; Beyreli vd., 2005; Tağa & Ünlü, 2013). Ayrıca yazma sürecinin verimli bir şekilde yürütülmesi ve nitelikli ürünlerin ortaya koyulabilmesi, öğrencilerin yazmaya ilişkin herhangi bir olumsuz tutum göstermemelerine bağlıdır (Tunagür & Kardaş, 2021). Bu nedenle yazma uygulamalarının yetersiz oluşu, etkinliklerin kazanımları yansıtamamaları ve değerlendirmelerin nitelikli olarak yapılamaması yazma becerisinin gelişmesini engellemektedir. Böylece öğrencilerin yazmaya karşı istekleri azaltmakta ve olumsuz tutum geliştirmeleri daha kolay olmaktadır (Karatay 2014).

Öğrencilerin araştıran, kavrayan, analiz ve sentez yapabilen, dili etkili ve doğru kullanabilen sınıflandırma, sıralama, karşılaştırma vb. birçok üstbilişsel beceriyi uygulayabilen bireyler olarak

yetiştirilmeleri gerekmektedir. Bu becerilerin kazandırılması ise dil becerilerinin edinilmesine ve geliştirilmesine bağlıdır. Bu doğrultuda hedeflenen amaç ve kazanımlar etkinlikler aracılığıyla kazandırılmaya çalışılmaktadır (Temizkan & Yalçinkaya, 2013). Öğrencilerin yazmayla sınıf etkinliklerinde duygularını, düşüncelerini ve deneyimlerini belirttikleri; yazmayı iletişim kurma aracı olarak kullandıkları zaman yazma becerisi anlam kazanmaktadır. Fakat ders kitaplarında yer alan yazma etkinlikleri istenilen kazanım ve hedefleri karşılamada yetersiz kalmaktadır. Etkinliklerin öğrencilerin zihinsel aşamalarını ve yazmanın süreçsel boyutunu göz ardı eden bir doğrultuda ele alınması, uygulama sürecinde dönüt, düzeltme ve değerlendirme aşamalarının ihmal edilmesi, yazma sürecine yeterince vakit ayrılmaması, öğretmen kaynaklı yaşanan sorunların oluşması ve öğrencilerin aktarmak istediklerini ifade edememeleri yazma sürecinde yaşanan birçok sorunun oluşmasına neden olmaktadır (Ünlüoğlu, 2015; Karatay, 2011; Tağa & Ünlü, 2013). Nitekim Coşkun (2009) yazma sürecinin tüm aşamalarında öğretmenin rehber olarak hareket etmesi gerektiğini belirtmektedir. Öğretmenin bu süreçte sadece yazma konusunu veren kişi konumundan uzak metin oluşturma sürecinin tüm aşamalarında öğrencileri takip etmesi gereken kişi olarak ifade eder. Bu konu ile ilgili Özbay (2009) da yazma etkinlikleri sırasında öğretmenlerin öğrencilere konu vermek yerine öğrencileri sürece katarak konu seçiminde, tür seçiminde seçim yapmalarının sağlanmasının önemli olduğunu belirtir. Yazma sürecinde olası muhtemel bu sorunların ortadan kaldırılması ve nitelikli bir yazılı ürünün ortaya koyulmasında öğretmenlerin rol model olarak rehber olmaları gerekmektedir. Yazma sürecinin değerlendirme aşamasında öğretmenlerin öğrenciler arasında bir karşılaştırma yapmaması, öğrencilerin yazma süreçlerini olumsuz etkileyecek söylem ve davranışlarda bulunmaması yazma sürecinin sağlıklı olarak gerçekleşmesinde önem taşımaktadır (Oral, 2014). Bu sebeple öğretmenler, yazma sürecinin başlamasından yazılı ürünün ortaya koyulması sürecine kadar öğrencilerin kendilerini rahat ve özgür hissedebilecekleri öğrenme ortamları oluşturarak yazma sürecinin istenilen ve hedeflenen doğrultuda geçmesine katkı sağlamalıdır (Karatay, 2014).

Öğretmen, yazma sürecini oluşturarak ve öğrencilerin bilgi durumlarına göre süreci yeniden yapılandırarak yazma sürecini yöneten kişi konumundadır. Yazma becerisinin hedeflenen amaç ve kazanımlar doğrultusunda gerçekleştirilmesi, öğretmenin süreçte uygulayacağı yöntem ve tekniklere bağlıdır. Bu bağlamda öğretmenin tutum ve yaklaşımı yazma sürecinin niteliğine yön vermektedir (Tağa & Ünlü, 2013). Nitekim öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde öğretmenlere büyük roller düşmektedir. Öğretmenler ilk olarak öğrencilere bu becerinin doğuştan gelen bir yetenek olmadığını, nitelikli bir öğretim süreci ve birtakım yöntem ve stratejilerin kullanılarak geliştirilebileceğini belirtmeli ve inandırmaya çalışmalıdır. Çünkü yazma becerisinin kazandırılmasında olağanüstü bir yetenek aranmamalıdır. Bir disiplin ve plan dâhilinde duygu ve düşünceler aktarılabilmesinin mümkün olduğu vurgulanmalıdır (Sever vd. 2011). Öğrencilere yazma sürecini sevdirmek, yazma eyleminin zor ve gerçekleştirilemeyecek bir beceri olarak algılanmasını ortadan kaldırmak, duygu ve düşüncelerin aktarılmasını kolaylaştırmak öğrencilerin hem iletişim becerilerini hem de akademik becerilerini geliştirecektir.

Yazma becerisinin geliştirilmesi amacıyla etkisi test edilen birçok yöntem, strateji, yaklaşım ve teknik bulunmaktadır (Aydın & Kaya, 2021). İlgili alanyazın incelendiğinde yazma becerisi üzerine yapılan çalışmalarda öğrencilerin yazılı ürünlerinin içerik, dil ve anlatım, imla, noktalama, anlatım bozuklukları, metinsellik ölçütleri gibi kriterler açısından istenilen düzeyde olmadığı görülmüştür (Alkan, 2007; Arıcı & Urgan, 2008; Bahar, 2006; Bayram & Erdemir, 2006; Can, 2009; Coşkun, 2005; Çamurcu, 2011; Çeçen, 2008; Doğan, 2002; Ekinci, Çelikpazu, 2006; Erdoğan & Gök, 2009; İlaslan, 2007; İnce, 2006; Karabuğa 2011; Karatay, 2010; Maltepe, 2006; Müldür, 2017; Özdemir & Erdem, 2011; Sallabaş, 2007; Tağa & Ünlü, 2013; Tunagür, 2020; Uçgun, 2009; Yılmaz, 2008). Yazma çalışmalarında elde edilen bu sonuçlardan hareketle öğrencilerin istenilen düzeyde yazma becerisine sahip olmadığını söylemek mümkündür. Bu becerinin istendik bir düzeye ulaşabilmesi için sahada görev yapan öğretmenlerin görüşlerinden hareketle sorunları tespit etmek ve bu sorunlara ne tür çözümler önerileri sunduklarını tespit etmek büyük bir önem arz etmektedir. Bundan ötürü bu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunlar nelerdir?

2. Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Nitel bir araştırma olan durum çalışmasının en belirgin özelliği bir veya birkaç olayın derinlemesine incelenmesidir (Yıldırım & Şimşek 2011). Durum çalışması, araştırmacının gerçek bir yaşam, güncel sınırlı bir durum veya belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış durumlar hakkında çoklu bilgi kaynakları (örneğin gözlemler, mülakatlar, görsel-işitsel materyaller, dokümanlar ve raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi toplandığı, durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2016 s. 97). Bu araştırmada da Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunları ve buna yönelik çözümleri belirlemek amacıyla derinlemesine ve kapsamlı bilgi toplamak amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada, çalışma grubunu Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan 23 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunu belirlemede amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilirlik örnekleme tercih edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre bu örnekleme zaman ve maddiyat açısından tasarruf sağlamanın yanı sıra görüşülecek kişilere kolay ve hızlı ulaşılmasını sağlamaktadır. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin 13'ü (%56,5) kadın, 10'u (%43,5) erkeklerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar tarafından geliştirilen iki açık uçlu sorudan oluşan "yapılandırılmış görüş bildirim formu" kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme soruları oluşturulmadan önce ilgili alanyazın taranmış ve çalışmanın amacına yönelik sorulardan bir soru havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan soru havuzu alanında uzman bir nitel araştırma uzmanına, iki Türkçe eğitimcisine ve iki Türkçe öğretmenine gönderilmiştir. Alan uzmanlarından ve Türkçe öğretmenlerinden gelen dönütler sonucunda amaca yönelik olmayan sorular çıkarılmış, hepsinin ortak görüş bildirdiği araştırmanın amacına uygun sorular belirlenmiştir. Böylece yapılandırılmış görüş bildirim formuna son şekli verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Yapılandırılmış görüş bildirim formu Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileriyle ilgili görüşlerini almak üzere çalışma grubuna elden ulaştırılmış ve toplanmıştır. Ancak bazı öğretmenlerle salgın koşulları sebebiyle görüşülemediği için Google Forms üzerinden görüş alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın nitel verileri içerik analizi yoluyla yapılmıştır. Bu analiz, bir mesajın belirlenen niteliklerinin nesnel ve sistematik olarak tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir nitel tekniktir (Büyüköztürk vd., 2008, s. 250). İçerik analizinde asıl amaçlanan şey, elde edilen verilerle açıklamayı destekleyecek olan ilişkilere ve kavramlara ulaşmaktır. Araştırmadan toplanan veriler, nitel veri analizinde kullanılabilen Nvivo 12 programıyla yapılmıştır. Çeşitli yollarla elde edilen veriler, programa aktarılarak kodlamalar yapılabilmektedir. Bu bağlamda Türkçe öğretmenlerinden elde edilen veriler, programa aktarılarak kodlamalar yapılmış ve oluşturulan kodlar, görüşme soruları altında temalaştırılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen kodların adı, kaynağı ve sayısı tablolara aktarılmış, elde edilen her kodun karşısına öğretmen görüşlerinden oluşan örnek kodlamalar yazılmıştır. Analizin güvenilirliğini sağlamak amacıyla kodlamalar, uzman iki kodlayıcı tarafından yapılmıştır. Kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik katsayısı, Miles ve Huberman'ın (1994) formülü kullanılarak hesaplanmış ve 0,91 olarak bulunmuştur. Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) =Güvenirlik. 43/ (43+4) = 0,91.

Araştırma Etiği

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi: 30.03.2021

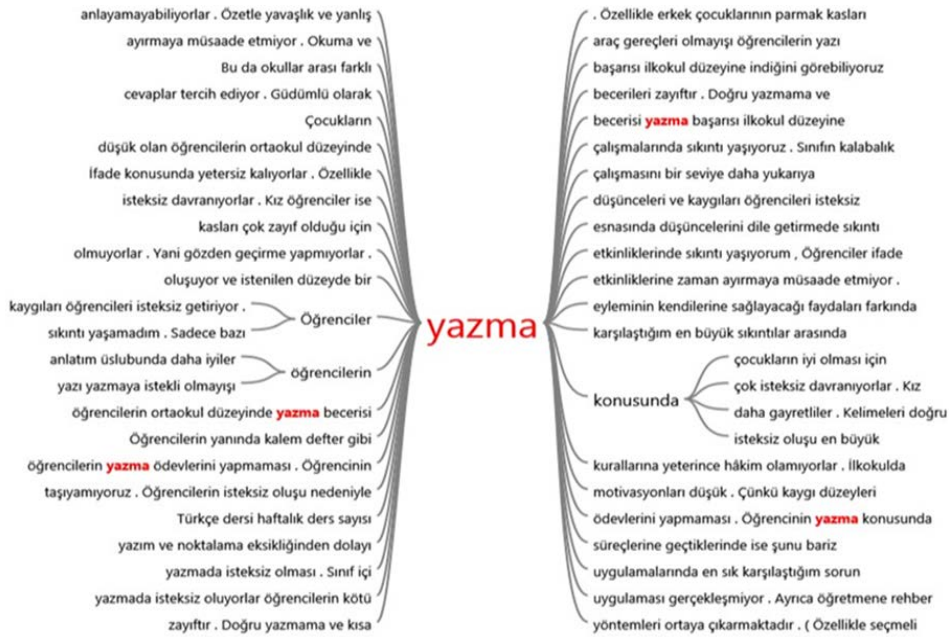
Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E-95531838-050.99-6900

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen veriler, bulgular halinde grafik ve tablolara aktarılır sunulmuştur. Ayrıca bulgular, araştırmanın problemini oluşturan alt sorulara dayalı başlıklar altında gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Uygulamaları Sırasında Yaşadıkları Sorunlarına İlişkin Bulgular

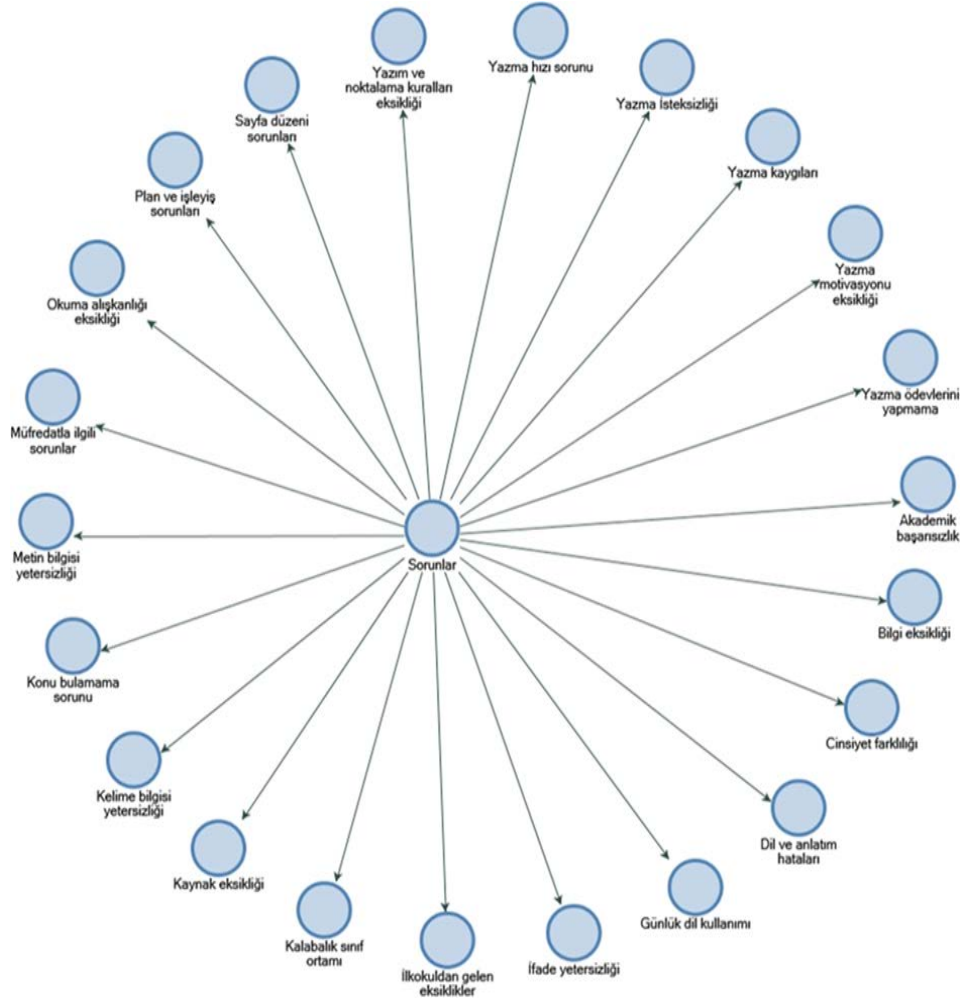
Türkçe öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlarla ilgili tespit edilen temalar ve kodlar Şekil 1, Şekil 2 ve Tablo 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Yazma sorunlarının gösterildiği kelime ağacı

Şekil 1'de Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamalarına ilişkin yaşadığı sorunları dile getirdiği görüşlerden "yazma" kelimesinin hangi sorunla ilişkili olduğunu gösteren kelime ağacı oluşturulmuştur.

Şekil 2. Yazma uygulamalarında yaşanan sorunlara ilişkin kodlar

Şekil 2'deki kodlara bakıldığında, öğretmenlerin yazma uygulamalarında yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinden "ifade yetersizliği, yazım ve noktalama sorunları, dil ve anlatım hataları, yazma isteksizliği, plan ve işleyiş sorunları, okuma alışkanlığı eksikliği, sayfa düzeni sorunları, yazma kaygıları, konu bulma sorunu, cinsiyet farklılığı, kelime bilgisi yetersizliği, bilgi eksikliği, ilkokuldan gelen eksiklikler, günlük dil kullanımı, kalabalık sınıf ortamı" adında 22 farklı kod elde edilmiştir.

Tablo 1. Yazma uygulamalarıyla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin kod tablosu

Tema ve Kod Adı	Kod Kaynağı	Kod Sayısı	Örnek Kodlamalar
İfade yetersizliği	5	7	Öğrenciler kendilerini, duygularını ifade edecek cümleler kuramıyor. Evet, düşünüyor fakat bunları, özellikle yazarken, doğru bir şekilde aktaramıyor (Ö3).
Yazım ve noktalama sorunları	4	7	Yazım ve noktalama eksikliğinden dolayı yazma etkinliklerinde sıkıntı yaşıyorum (Ö5).
Dil ve anlatım hataları	3	7	Öğrenciler yazılarını yazarken hangi anlatım biçimini kullanacağını bilmemekle beraber yazılarını zenginleştirmek için de düşünceyi geliştirme yollarından yararlanmamaktadırlar (Ö1).

Yazma isteksizliği	3	6	Öğrencinin yazma konusunda isteksiz oluşu en büyük problem (Ö8).
Plan ve işleyiş sorunları	3	3	Anlatılmasına rağmen giriş gelişme sonuç bölümlerinin istenilen şekilde yazılamaması gibi birçok problemle karşılaşılıyor (Ö7)
Okuma alışkanlığı eksikliği	3	3	Öğrenciler fazla kitap okumadıkları için duygu ve düşüncelerini kâğıda dökme konusunda pek iyi değiller (Ö13).
Sayfa düzeni sorunları	1	2	Yazım ve imla yanlışları kâğıdın düzensiz olması paragraf başlıklarına dikkat edilmemesi (17).
Yazma kaygıları	1	2	Öğrencilerin kötü yazma düşünceleri ve kaygıları öğrencileri isteksiz hale getiriyor (Ö6)
Konu bulma sorunu	1	2	Öğrenciler, yazı yazarken konu hakkında yeterince bilgiye sahip olmadıkları ve konu bulamadıkları için istenilen düzeyde yazılar yazamamaktadır (Ö20).
Cinsiyet farklılığı	1	2	Bir de dikkatimi çeken kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre ifadelerinde yazım ve noktalama kurallarına uymada ve anlatım üslubunda daha iyiler (Ö12).
Kelime bilgisi yetersizliği	1	2	Öğrenciler sınırlı sayıda kelime ile yazılarını yazmaktadır. Yazarken de çok kısa yazılar yazmaktadırlar (Ö3).
Bilgi eksikliği	1	2	Öğrenciler, birikimleri yeterli olmadığından çoğunlukla içerik üretmiyorlar (Ö11).
İlkokuldan gelen eksiklikler	1	1	İlkokulda giderilmeyen eksiklik ne yazık ki ortaokulda çözümü zor gideriliyor (Ö16).
Günlük dil kullanımı	1	1	Gündelik yaşamına paralel olarak her şeyi kısa kısa cevaplar tercih ediyor (Ö20).
Kalabalık sınıf ortamı	1	1	Sınıfın kalabalık olması nedeniyle tek tek öğrencilerimle ilgilenemem (Ö4)
Akademik başarısızlık	1	1	Akademik başarısı düşük olan öğrencilerin ortaokul düzeyinde yazma becerisi, yazma başarısı ilkokul düzeyine indiğini görebiliyoruz (Ö23).
Ödev yapmama	1	1	Öğrencilerin yazma ödevlerini yapmaması (Ö19).
Kaynak eksikliği	1	1	Öğretmen yazı dersini nasıl işleyeceği konusunda tam donanımla sınıfa gönderilmeli. Elinde kaynak kitap vb. şeyler olmalı ki öğretmen ne yapacağını bilsin. Bu konuda da Milli Eğitim'in belirlediği ortak bir kaynak yok maalesef (Ö14).
Metin bilgisi yetersizliği	1	1	Öğrenciler metin türleri hakkında da yeterli bilgiye sahip değiller (Ö5).
Motivasyon düşüklüğü	1	1	Öğrencilerin yazma motivasyonları çok düşük (Ö18).
Müfredatla ilgili sorunlar	1	1	Türkçe dersi haftalık ders sayısı yazma etkinliklerine zaman ayırmaya müsaade etmiyor. Okuma ve yazma konusunda çocukların iyi olması için biraz daha fazla zamana ihtiyaç var (Ö22).

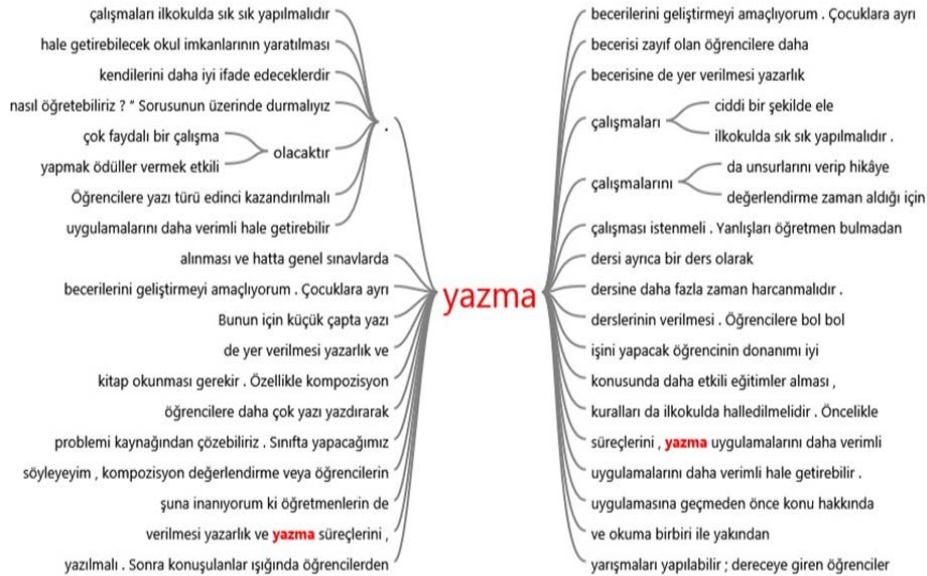
Yazma hızı sorunu	1	1	Sınıf içi yazma uygulamalarında en sık karşılaştığım sorun öğrencinin yazmada yavaş kalması. Öğrenciler yazmayı ihmal ettikleri için ders esnasında yazı yazarken çok yavaş kalıyorlar (Ö1).
Toplam	3	5	
	7	5	

Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunlarla ilgili görüşlerinden 37 farklı kod kaynağı ve buna bağlı 55 kod sayısı elde edilmiştir. Elde edilen kod kaynağına ve kod sayılarına göre öğretmenlerin yazma uygulamaları sırasında birçok farklı sorunla karşılaştıkları görülmektedir. Bu bağlamda, yazma uygulamalarında en çok karşılaşılan sorunların “ifade eksikliği, yazım ve noktalama sorunları, dil ve anlatım hataları” olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer taraftan öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrenciler “yazma isteksizliği, yazma kaygısı ve motivasyon düşüklüğü” gibi duyuşsal süreçlerden dolayı yazmada sorunlar yaşamaktadırlar. Öğretmenler, yaşanan yazma sorunlarının nedenlerini “okuma alışkanlığı, kelime bilgisi, bilgi eksikliği, akademik başarısızlık” gibi öğrenme süreçlerine bağlı oldukları konusunda görüş beyan etmişlerdir. Ayrıca yazma uygulamaları sırasında yaşanan diğer sorunların, “günlük dil kullanımı, kalabalık sınıf ortamı, müfredatla ilgili sorunlar” gibi öğrenci dışında gelişen sorunlar olduğu görülmektedir.

Öğretmenler, yazma sürecinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etme becerileriyle ilgili sorunlar yaşadığını sıkça dile getirmişlerdir. Ayrıca öğrencilerde ifade etme becerilerinin zayıf olmasının ve kitap okuma alışkanlığının olmamasının ilkökul sürecinde yaşanan eğitim aksaklıklarından kaynaklandığını düşünmektedirler. Öğretmenler, öğrencilerin yazma konusunda isteksiz olmasından dolayı yazma uygulamalarında sıkıntılar yaşadıklarını, yazma konularını bulamamaları veya yazma süreçleri hakkında yeterli bilgilerinin olamamasından dolayı da sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, yazma becerisiyle cinsiyet arasında ilişki kurarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha iyi anlatım becerisine sahip olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, yazma uygulamaları için ayrılan zamanın, kaynak kitapların ve haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu dile getirmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Uygulamaları Sırasında Yaşadıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine Yönelik Bulgular

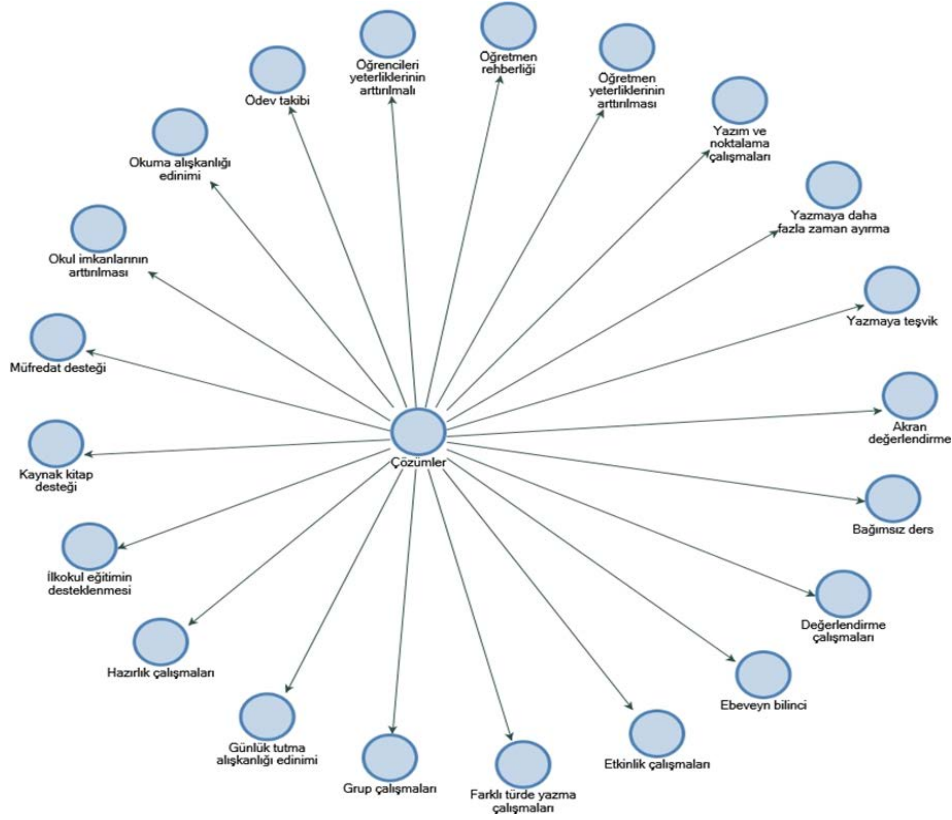
Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamalarında yaşadıkları sorunlara ilişkin çözüm önerileriyle ilgili tespit edilen temalar ve kodlar Şekil 3, Şekil 4 ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

Şekil 3. Yazma sorunlarına yönelik çözümleri gösteren kelime ağacı

Şekil 3’te Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamalarına ilişkin yaşadığı sorunların çözümlerini dile getirdiği görüşlerden “yazma” kelimesinin hangi çözüme ilişkili olduğunu gösteren kelime ağacı oluşturulmuştur.

Şekil 4. Yazma uygulamalarında yaşanan sorunların çözümlerine ilişkin kodlar

Şekil 4'teki kodlara bakıldığında, öğretmenlerin yazma uygulamalarında yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin görüşlerinden “okuma alışkanlığı edinimi, farklı türde yazma çalışmaları, yazmaya daha fazla zaman ayırma, yazım ve noktalama çalışmaları, değerlendirme çalışmaları, ilkökul eğitimin desteklenmesi, günlük tutma alışkanlığı edinimi, müfredat desteği, öğretmen yeterliklerinin artırılması, kaynak kitap desteği, bağımsız ders, öğrenci yeterliklerinin artırılması, yazmaya teşvik, öğretmen rehberliği, ebeveyn bilinci, etkinlik çalışmaları, okul imkanlarının artırılması, hazırlık çalışmaları, akran değerlendirme, grup çalışmaları, ödev takibi” adında 21 farklı kod elde edilmiştir.

Tablo 2. Yazma uygulamalarıyla yaşanan sorunlarla ilgili çözüm önerilerine ilişkin kod tablosu

Tema ve Kod Adı	Kod Kaynağı	Kod Sayısı	Örnek Kodlamalar
Okuma alışkanlığı edinimi	4	7	Etkili yazmak için kitap okumak, okutturmak kitap okuma alışkanlığı kazandırmak gereklidir (Ö6).
Farklı türde yazma çalışmaları	3	4	Öğrencilere bol bol kompozisyon yazdırılması taraftarıyım. Özellikle yazma etkinliklerinde mutlaka kompozisyon çalışmalarına yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum (Ö11).
Yazmaya daha fazla zaman ayırma	3	3	Yazma dersine daha fazla zaman harcanmalıdır. Hemen bir etkinliği ödev verip geçiştirilmemelidir (Ö1).
Yazım ve noktalama çalışmaları	3	3	Yazım ve noktalama kuralları öğrenciye benimsetilmesi için mutlaka farklı etkinliklerin yapılması lazım (Ö5).
Değerlendirme çalışmaları	2	3	Öğrencilerin yazdığı yazılar ister bireysel ister sınıf içerisinde olsun

			değerlendirilmelidir. Öğrencilerin hataları düzeltilmelidir (Ö7).
İlkokul eğitimin desteklenmesi	2	2	İlkokulda yazma çalışmaları desteklenmeli, yazma kuralları benimsetilmeli (Ö13).
Günlük tutma alışkanlığı edinimi	2	2	Öğrencilere ilkokuldan başlanarak günlük tutma alışkanlığı edindirilmelidir (Ö6).
Müfredat desteği	2	2	Yazma dersi ayrıca bir ders olarak konmalı, ders sayısı çoğaltılıp yazma kazanım sayıları artırılmalı (Ö22).
Öğretmen yeterliklerinin artırılması	2	2	Öğretmenlerin yazma konusunda daha etkili eğitimler alması ve kendini geliştirmesi lazım (Ö16).
Kaynak kitap desteği	1	2	Öğretmen kaynak anlamında derste kendini eksik hissetmemeli. Dersler nitelikli kaynaklarla desteklenmeli (Ö14).
Bağımsız ders	1	2	Yazma dersi ayrıca bir ders olarak konmalı (Ö22).
Öğrenci yeterliklerinin artırılması	1	2	Öğrencilere yazı türü edinci kazandırılmalı. Yazma çalışmaları ciddi bir şekilde ele alınmalı. Yazı planı öğretilmeli (Ö15).
Yazmaya teşvik	1	2	Öğrencilerin yazı yazmaları teşvik edilmelidir. Bunun için küçük çapta yazı yazma yarışmaları yapılabilir; dereceye giren öğrenciler ödüllendirilebilir (Ö23).
Öğretmen rehberliği	1	1	Öğretmen olarak onları dinleyip kendilerini ifade etmelerine olanak sağlarsak problemi kaynağından çözebiliriz (Ö18).
Ebeveyn bilinci	1	1	Ebeveynlerin dinlemediği çocuk maalesef konuşmayı düşünmeyi akabinde de kendini ifade etmeyi bırakıyor (Ö20).
Etkinlik çalışmaları	1	1	Bol bol uygulama yaptırmak ve aşamalı bir şekilde öğrenci seviyesine uygun yazı yazdırmak gereklidir (Ö8).
Okul imkanlarının artırılması	1	1	Öğrencilerin bilgi birikimi ve kelime hazinelerini daha denk hale getirebilecek okul imkanlarının yaratılması (Ö4).
Hazırlık çalışmaları	1	1	Yazma uygulamasına geçmeden önce konu hakkında sınıfça konuşulup önce yeterli düzeyde sözlü içerik oluşturulmalı. Belki anahtar kavramlar tahtaya yazılmalı (Ö17).
Akran değerlendirme	1	1	Yanışları öğretmen bulmadan önce kağıtlar öğrenciler arasında değiştirilmeli, kendilerine düzeltilmeli (Ö2)
Grup çalışmaları	1	1	Yazma motivasyonunu yükseltmek için öncelikle sınıf için grup çalışması yapılmalı (Ö7).
Ödev takibi	1	1	Öğrencilere verilen ödevlerin takibi yapılırsa öğrenciler yazma konusunda daha dikkatli ve özenli davranacaktır (Ö19).
Toplam	3	46	
	5		

Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunlarla ilgili çözüm önerilerine ilişkin görüşlerinden 35 farklı kod kaynağı ve buna bağlı 46 kod sayısı elde edilmiştir. Elde edilen kod kaynaklarına ve kod sayılarına göre öğretmenlerin yazma uygulamaları sırasında yaşanan sorunlara birçok farklı çözüm önerisi getirdikleri görülmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin dile getirdiği çözüm önerilerinin başında “okuma alışkanlığı edinimi” olduğu görülmektedir. Öğretmenler, yazma uygulamalarında sıkıntılar yaşayan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı olmayan öğrenciler olduğunu ve öğrencilerin kitap okuyarak yazma sorunlarını aşabileceklerini ifade etmektedirler. Öğretmenler, farklı türde yazma çalışmalarının yapılmasının, yazma uygulamalarına daha fazla zaman ayrılmasının, yazım ve noktalama çalışmaları ile etkinlik çalışmalarının yapılmasının öğrencilerin yazma sorunlarına çözüm olabileceğini düşünmektedir. Ayrıca öğretmenler; günlük tutma alışkanlığının, ilkokul eğitiminin desteklenmesinin, öğretmen ve öğrenci yeterliklerinin artırılmasının yazma sorunlarına çözüm olabileceğini belirtmektedirler.

Öğretmenler yazma sorunlarının giderilmesi ve etkili bir yazma sürecinin oluşması için hazırlık çalışmalarının, grup çalışmalarının, akran değerlendirme ve değerlendirme çalışmalarının yapılması gerektiğini düşünmekte ve ayrıca öğrencilere verilen yazma ödevlerinin takibinin yapılmasının öğrencilerin yazma dikkatini artırabileceğini ifade etmektedirler. Bunun dışında öğretmenler; okul ortamının uygunca ayarlanması, okul olanaklarının artırılması, ebeveyn bilincinin oluşturulması, müfredat desteğinin sağlanması gibi öğrenci dışında gelişen süreçlerin iyileştirilmesinin öğretmen ve öğrencilerin yazma uygulamalarında yaşadıkları sorunlara çözüm olabileceği ifade etmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkçe öğretmenlerinin yazma uygulamaları sırasında yaşadıkları sorunlar ve buna yönelik çözüm önerilerini inceleyen bu çalışmada, dikkat çekici sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre öğretmenler, yazma uygulamaları sırasında en çok yaşadıkları sorunların başında öğrencilerin kendini ifade etme sorunu olduğunu dile getirmiştir.

Öğretmenler, bu soruna yönelik, ilkokuldan başlayarak öğrencilere kitap okuma ve günlük tutuma alışkanlığının kazandırılması gerektiğiyle ilgili çözüm önerisi sunmuştur. Öğretmenler, öğrencilerin yazım ve noktalama, plan ve işleyiş, dil ve anlatım hataları gibi yazma süreçleriyle ilgili sorunlar yaşadıklarını; bu sorunlara yönelik yazma etkinliklerinin sayısının ve yazma çalışmalarına ayrılan zamanın artırılması, değerlendirme çalışmalarının ve farklı türde metin çalışmalarının yapılması gibi çözüm önerileri dile getirmiştir.

Alanyazında yazma eğitiminde karşılaşılan sorunların tespitine ve çözümüne ilişkin araştırmalar bulunmaktadır. İlgili araştırmaların çalışmanın bulguları ile benzer olduğu ve sonuçların örtüştüğü görülmektedir. Bahşi, (2018) 5. ve 8. sınıf öğrencilerinin metin yazma becerilerini tespit etmeye çalıştığı araştırmasında öğrencilerin cümle, paragraf ve metin oluşturma becerilerinin istenilen düzeyde olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Öğrencilerin cümle tamamlama becerilerini ilkokul düzeyinde sağlamaları gerekirken ortaokul öğreniminin son sınıfında gerçekleştiremediklerini ve bu sebeple araştırmacı bu becerinin kazanılması gereken dönemde edinilmemesinin öğrencilerin sonraki eğitim yaşantılarında ve günlük hayatlarında sıkıntıya sebep olabileceğini belirtmiştir. Öğretmenlerin dile getirdikleri bir başka sorun olan müfredat temelli sorunlara ise ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin artırılması, yazmanın bağımsız ders olması, kaynak kitap desteğinin artırılması, okul olanaklarının iyileştirilmesi gibi çözüm önerileri sunulduğu görülmüştür. Öğretmenler tarafından öğrencilerin yaşadıkları yazma isteksizliği, yazmaya karşı kaygıları ve yazma motivasyonlarının düşüklüğünü sorunlarına yönelik, öğrencilerin yazmaya teşvik edilmesi, ebeveyn bilincinin artırılması, yönlendirme çalışmalarını ve grup çalışmalarının yapılması gibi çözümler önerildiği tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin kelime yetersizliği, metin türleri bilgisizliği ve bilgi eksikliği gibi sorunlara yönelik, öğrenci ve öğretmen yeterliklerinin artırılması, hazırlık çalışmalarının yapılması gibi çözümler sunduğu görülmektedir. Çifçi (2006) araştırmasında yazma eğitimi sürecinde karşılaşılan sorunları öğrenci ve öğretmen boyutu kapsamında incelemiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin yazma sürecinde hatalı yaklaşım gösterdikleri, öğrencilere model olamadıkları, etkili yazma stratejisi, yöntemi ve tekniği kullanamadıkları ve bu nedenle öğrencilerin yazmaya karşı ilgilerinin azaldığı bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca değerlendirme türlerinden test türünün kullanılmasının öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesinde engel olduğu ve toplumsal çevre tarafından yazılan metinleri takdir etme ve dönüt verme gibi eylemlerinin olmamasının öğrencilerin motivasyonlarını düşürdüğü sonucuna ulaşmıştır. Özbay (2010) da yazma eğitimi sürecinde amaçlanan hedeflere ulaşılmamasında birçok neden sıralamıştır. Ona göre yazma sürecinde imla birliğinin ve eğitim programının olmaması, kalabalık sınıflar nedeniyle her öğrenciyle yeteri kadar ilgilenilmemesi, yazma etkinliği ve

yazma alıştırmalarının yeterli olmaması, ödevlerin kontrol edilememesi ve geri dönütlerin verilmemesi gibi birçok sorun bulunmaktadır. Ayrıca ders kitaplarının yetersizliği, öğretmenlerin ders yüklerinin fazla olması, beceriye dayalı değil bilgi eksikliğini değerlendirmeye türünün yapılması, okul kütüphanesinin yetersiz olması gibi birçok neden öğrencilerin yazma sürecinde istenilen düzeyde ve nitelikte bir eğitim sürecini geçirmelerine engel olmaktadır. Yıldız (2010) araştırmasında öğretmenlerin ve öğrencilerin yazma eğitimi süresince birtakım sorunlar yaşadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin geleneksel yöntem ve teknikleri yazma alıştırmalarında kullandıkları, özdeyiş ve atasözünden hareketle yapılan yazma çalışmalarının öğrencilerin ilgilerini ve isteklerini azalttığı, sınıf içi uygulamaların ve etkinliklerin öğrencileri sıkıttığı, öğretmenlerin yeterli düzeyde rehberlik yapamadıkları gibi nedenlerden dolayı yazma sürecinde sorunlar yaşanmaktadır. Öğrenciler açısından bakıldığında ise yazma sürecinde plan yapamama, düşünceleri aktaramama, imla hataları yapma, sözcük hazinesinin zayıflığı, cümle yapısına uygun cümle kuramama, tekrar yapma, özgüven eksikliği, yazma kaygısı ve zaman yetersizliği gibi nedenlerden ötürü birtakım sorunlar yaşanmaktadır. Yapılan bu araştırmalardaki bulgular araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir. Tok ve Ünlü (2014) de araştırmalarında ilkök, ortaokul ve lise düzeyinde öğretmenlik yapan altmış öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yazma sürecine ilişkin veri toplamış ve bu görüşmeler sonucu birtakım sonuçlara ulaşmışlardır. Öğretmenlerin tamamının yazma eğitimine yeterince süre ayırmadığını, öğrencilerin yazma sürecine ilişkin bilgilerinde eksiklik olduğunu ve teknolojinin yazma becerilerini olumsuz etkilediğine dair bulgulara ulaşılmıştır. Tağa ve Ünlü (2013) de araştırmalarında öğrencilerin düşüncelerini kâğıda aktarmada zorluk yaşadıklarını, öğrencilerin öz denetim becerilerinin eksik olduğunu, yazmaya karşı isteksizliklerinin bulunduğu ve yazma esnasında düşünceyi geliştirme yollarını etkili bir şekilde kullanamamalarının öğrenci kaynaklı sorunların başında geldiğini belirtmektedirler. Ungan (2007) da araştırmasında yazma çalışmalarının geleneksel anlayışla sürdürüldüğü ve yazma eğitimine gereken önemin verilmediğini ifade etmektedir. Ders süresinin yetersiz oluşu en önemli sorunlardan olduğunu belirtmektedir. Susar-Kırmızı ve Akkaya (2009) da öğretmenlere nitelikli yazı örneklerinin verilmemesinin ve öğretim programının gerekli esnekliğe sahip olmamasının diğer sorunlara yol açtığını belirtmektedir. Göçer (2010) da araştırmasında öğretmenlerin hazırladıkları sınav sorularının öğrencilerin yazma becerilerini tam anlamıyla ölçen bir yaklaşımla hazırlanmadığını ve genellikle içerikten çok biçime dikkat edildiği sonucuna ulaşmıştır. Yazma eğitimi verilirken bu sürecin sevdirmesinin yaşanan sorunların çözümünde etkili olabileceğini belirtmektedir. Ayrıca Tunagür (2020) çalışmasında öğretmenlerin yazma uygulamalarında öğrencilere konu dayatmasına gitmeden özgür bir ortam oluşturarak konu alternatifleri sunmalarının öğrencilerin yazma istek ve sevgilerini artırdığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak öğretmenlerin yazma uygulamalarında öğrenciden ve öğrenci dışında gelişen etkenlerden dolayı çeşitli sorunlar yaşadıkları ve bu sorunlara yönelik ise bazı çözüm önerileri sunduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle birtakım öneriler getirilmiştir:

- Öğrencilerin yazma sorunları tespit edilerek bireysel ve grup yazma çalışmaları ile yazma becerilerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Öğrencileri yazı yazmaya zorlamak olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilir. Bu nedenle öğrencilerin ilgi ve motivasyonlarını artıracak yazma etkinliklerinin uygulanması gerekmektedir.
- Öğrencilere programda yer alan yazma stratejileri, yazma yaklaşım yöntem ve teknikleri hakkında bilgilendirmeler yapılarak yazma süreçleri hakkında bilgi seviyeleri artırılabilir.
- Öğretmen yazma sürecinde model olarak öğrencilerin yazdıklarını paylaşma, okul gazetesi veya dergisi çıkarma gibi uygulamalarla yazma sürecini etkin kılabilir.

KAYNAKÇA

Alkan, Z. N. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım hataları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Arıç, A. F. & Ungan, S. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarının bazı yönlerden değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (20), 317-332.

Arıç, A. F. & Ungan, S. (2013). *Yazılı anlatım el kitabı*. Pegem Akademi.

Aydın, E. ve Kaya, M. (2021). Yazma yöntem ve teknikleri. M. Nuri Kardaş (Ed.), *Yazma eğitimi* (ss. 183-216). Pegem Akademi.

- Bahar, M. (2006). *Teorik gramer bilgisi ile yazılı anlatım bozukluğu arasındaki ilişki* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bahşi, N. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin yazma düzeyleri ve yazılarında karşılaşılan sorunlar* (Malatya İli Örneği). (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bayram, Y. & Erdemir, A. (2006). Amasya'daki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin imlâ kurallarını kullanma düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Milli Eğitim*, 171, 140-155.
- Beyreli, L., Çetindağ Z. & Celepoğlu A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. (1. basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları
- Can, Y. (2009). *Afyonkarahisar ili merkez Hoca Ahmet Yesevi İlköğretim Okulu beşinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çifçi, M. (2006). Türkçe öğretiminin sorunları (77-134), Ed: Gülsevin, G., Boz, E., Türkçenin Çağdaş Sorunları (3.Basım). Gazi Kitabevi.
- Coşkun, E. (2005). *İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Coşkun, E. (2009). Yazma eğitimi. A. Kırkkılıç & H. Akyol (Edt.), *İlköğretimde Türkçe öğretimi içinde* (ss. 49-91). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2016). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni (3. Baskı). Siyasal Kitapevi.
- Çamurcu, D. (2011). Yükseköğretime yeni başlayan Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 7(29), 503-518.
- Çeçen, M. A. (2008). Yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılarında tutarlılık. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(2), 1-2.
- Doğan, Y. (2002), *Türkçe öğretmenliği birinci sınıfta okuyan öğrencilerin okuma ve yazma becerileri ile genel kültür düzeyleri üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ekinci Çelikpazu, E. (2006). *Erzurum merkez ilçe ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Erdoğan, Ö. ve Yangın, B. (2014). Süreç temelli yaratıcı yazma uygulamalarının yazılı anlatıma ve yazmaya ilişkin tutuma etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 438-459.
- Erdoğan, T. ve Gök, B. (2009). Türkçe'nin ana dili olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların giderilmesine yönelik öneriler: Ankara örneği. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(36), 1-16.
- Göçer, A. (2016). *Yazma eğitimi* (2. baskı). Pegem Akademi.
- Göçer, A. (2010), Türkçe öğretiminde yazma eğitimi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12),178-195.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*, Nobel Yayın Dağıtım.
- İlaslan, B. (2007). *Orta öğretim ikinci sınıf öğrencilerinde görülen yazılı anlatım bozuklukları ve bu bozuklukların giderilmesi için çeşitli öneriler* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İnce, V. M. (2006). *İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Karabuğa, H. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım çalışmalarında noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanabilme düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Karatay, H. (2010). Bağdaşıklık araçlarını kullanma düzeyi ile tutarlı metin yazma arasındaki ilişki. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 373-385.

Karatay, H. (2011). 4+1 Planlı yazma ve değerlendirme modelinin öğretmen adaylarının yazılı anlatım tutumlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Turkish Studies*, 6(3), 1029-1047.

Karatay, H. (2014). Süreç temelli yazma modelleri: 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modeli. M. Özbay (Ed.) *Yazma eğitimi* (4. Baskı) içinde (ss. 21-48). Pegem Yayıncılık.

Maltepe, S. (2006). *Yaratıcı yazma yaklaşımı açısından Türkçe derslerindeki yazma süreçlerinin ve ürünlerinin değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

MEB. (2019). İlköğretim Türkçe dersi (1- 8.sınıflar) öğretim programı. Millî Eğitim.

Müldür, M. (2017). *Öz düzenlemeye dayalı yazma eğitiminin ortaokul öğrencilerinin bilgilendirici metin yazma becerisine, yazmaya yönelik öz düzenleme becerisine ve yazma öz yeterlik algısına etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Oral, G. (2014). *Yine yazı yazıyoruz-okulda, işyerinde, evde kullanılacak yaratıcı yazı uygulamaları* (5. Baskı). Pegem Yayıncılık.

Özbay, M. (2010). Türkçe öğretimi yazıları. Öncü Kitap.

Özbay, M. (2009). *Yapılandırmacı yaklaşımın uygulanmasında Türkçe öğretmenin rolü*. Bilkent Üniversitesi IV. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı, 26-28 Eylül 2009, Simferepol (Akmescit), Kırım.

Özdemir, H. N. & Erdem, İ. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 102-129.

Sallabaş, M. E. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin kendini yazılı olarak ifade etme kazanımlarına ulaşma düzeyi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Sanders-Reio, J. (2010). *Investigation of the relations between domain-specific beliefs about writing, writing self-efficacy, writing apprehension, and writing performance in undergraduates*. University of Maryland, College Park.

Sever, S., Kaya Z. ve Aslan C. (2011). Etkinliklerle Türkçe öğretimi (2. Baskı)., Tudem Yayınları.

Spandel, V. (2005). *Creating writers through 6-trait writing assessment and instruction*. New York: Pearson Education Inc.

Susar Kırmızı, F. ve Akkaya, N. (2009). Türkçe öğretimi programında yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (1)25, 42-54

Tağa, T ve Ünlü S. (2013). Yazma eğitiminde karşılaşılan sorunlar üzerine bir inceleme, *Turkish Studies*, 8(8), 1285-1299.

Temizkan, M. ve Yalçınkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. Sınıf Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı yazma etkinliklerini uygulama durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 70-90.

Tok, M. ve Ünlü, S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 50(13), 73-95.

Tunagür, M. (2020). *Üstbilişsel stratejilere dayalı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin bilgilendirici metin yazma becerilerine, tutumlarına ve üstbilişsel yazma farkındalıklarına etkisi: karma yöntem çalışması*. [Yayımlanmamış Doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.

Tunagür M. ve Kardeş. N. M. (2021). Yazmanın fiziksel ve zihinsel süreçleri. M. Nuri Kardeş (Ed.), *Yazma eğitimi* (ss. 59-79). Pegem Akademi.

Uçgun, D. (2009), *Yazılı anlatımları açısından Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi ve beceri düzeylerine yönelik bir değerlendirme*, I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, 1-3 Mayıs 2009, Çanakkale.

Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 461-472.

Ünlüoğlu, C. (2015). *Görsel destekli yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma başarısına ve yazmaya yönelik görüşlerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, C. vd. (2010). *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Yıldız, C., Okur A., Arı G. ve Yılmaz Y. (2013), *Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi Yayınları.

Yılmaz, S. K. (2008). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.